

Lovforslag nr. L 10. Fremsat den 2. oktober 1991 af sundhedsministeren (Ester Larsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om offentlig sygesikring (Begravelseshjælp)

§ 1

I lov om offentlig sygesikring, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 490 af 21. juli 1986, som ændret senest ved lov nr. 416 af 6. juni 1991, affat- tes § 16 således:

»§ 16. Dør en person, der indtil dødsfaldet havde ret til ydelser efter denne lov, yder kom- munalbestyrelsen en begravelseshjælp på 6.000 kr. For personer under 18 år udgør belø- bet 5.000 kr. Beløbet reguleres i overensstem- melse med § 28, stk. 1.

Stk. 2. For personer på 18 år og derover ned- sættes eller bortfalder begravelseshjælpen i det omfang, afdøde var i besiddelse af formue på over 10.000 kr. Formuegrænsen reguleres i overensstemmelse med § 28, stk. 1. Begravel- seshjælpen til personer, der er født før den 1. april 1957, udgør dog altid mindst 1.050 kr.

Stk. 3. Sundhedsministeren fastsætter nær- mere regler om beregning og udbetaling af be- gravelseshjælp efter stk. 1-2. Det fastsættes herunder, at formue i form af fast ejendom, der tjener til familiens bolig med fradrag af gæld, som er tinglyst i ejendommen, ikke medtages i formuegrundlaget, hvor afdøde efterlader æg- tefælle.

Stk. 4. Til boet efter en person, der i tiden fra den 1. januar 1954 og indtil den 1. april 1973 uafbrudt har været nydende medlem af en anerkendt sygekasse eller omfattet af begravelseshjælp i Danske Sygekassers Udligningskas- se for Begravelseshjælp, og som herigennem den 1. januar 1954 havde sikret sit bo en højere begravelseshjælp end 350 kr., ydes der ud over det i stk. 1 omhandlede beløb et tillæg svaren- de til det beløb, hvormed den sikrede begravelseshjælp den 1. januar 1954 oversteg 350 kr.

Stk. 5. Personer, der den 1. april 1973 var omfattet af direkte forsikring i Danske Syge- kassers Udligningskasse for Begravelseshjælp, og som på dette tidspunkt ikke havde bopæl her i landet, har ret til fripolice til begravelseshjælp efter regler, der fastsættes af sundheds- ministeren. Retten til begravelseshjælp efter en sådan fripolice bortfalder, hvis der ved den på- gældende persons død ydes begravelseshjælp i medfør af stk. 1-2 og stk. 4.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1992 og har virkning for dødsfald, der indtræder fra denne dato.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det er hensigten med forslaget at sikre, at det offentlige yder begravelseshjælp i tilfælde, hvor der ud fra en økonomisk vurdering er behov for hjælp, samt at hjælpen i disse tilfælde i højere grad modsvarer de faktiske udgifter ved en enkel begravelse end det er tilfældet med den nuværende ordning.

Det foreslås derfor, at begravelseshjælpen for børn og unge under 18 år sættes op fra de nuværende 1.305–3.259 kr. til 5.000 kr. For voksne sættes begravelseshjælpen op fra de nuværende 3.259 kr. til 6.000 kr. i de tilfælde, hvor afdøde ikke var i besiddelse af formue på over 10.000 kr., mens hjælpen reduceres eller bortfalder for voksne, hvor afdøde var i besiddelse af formue over denne grænse.

Efter den nuværende ordning, hvor alle har samme ret til begravelseshjælp, uanset økonomisk formåen, ydes der i mange tilfælde offentlig hjælp, selv om afdøde var i besiddelse af formue til afholdelse af begravelsesudgifterne. Begravelseshjælpen er i sådanne tilfælde en økonomisk støtte til arvingerne, hvilket ikke kan være hensigtsmæssigt i en offentligt finansieret ordning.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Skøn over lovforslagets nærmere virkninger kan kun angives med nogen usikkerhed. På baggrund af opgørelser over den aldersfordelte formuefordeling i befolkningen, skønnes det, at ca. 15.000 personer årligt vil modtage fuld begravelseshjælp på 6.000 kr., mens 3.000 personer gennemsnitligt vil modtage halv begravelseshjælp svarende til 3.000 kr. Ca. 39.000 personer vil få begravelseshjælpen nedsat til 1.050 kr., ca. 1.000 personer (indenfor aldersgruppen 18–33 år) vil ikke modtage begravelseshjælp og ca. 1.000 personer (børn) vil modtage 5.000 kr.

På denne baggrund anslås de samlede udgifter til begravelseshjælp efter lov om offentlig sygesikring at blive godt 145 mill. kr. mod ca. 190 mill. kr. efter de nugældende regler. Der bliver altså en umiddelbar besparelse på ca. 45 mill. kr.

Hertil kommer, at der vil være en kommunal besparelse, der foreløbigt anslås til 20 mill. kr. årligt på den hjælp, der ydes som personligt tilskud efter bistandsloven og personligt tillæg efter pensionslovgivningen. De samlede besparelser anslås således til 65 mill. kr.

Begravelseshjælpen skal fortsat udbetales af primærkommunen. Der vil administrativt blive fastsat en tidsfrist inden for hvilken kommunen skal oplyse, i hvilket omfang, der ydes begravelseshjælp.

Loven vil medføre nogen meradministration i kommunerne, idet der vil skulle indhentes formueoplysninger om afdøde og eventuel ægtefælle som grundlag for udbetalingen af begravelseshjælp. Indhentning af oplysninger vil imidlertid i høj grad kunne automatiseres.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

I stk. 1 foreslås, at begravelseshjælpen til afdøde, der ikke var i besiddelse af formue til at dække udgiften til begravelse, forhøjes til 6.000 kr., hvilket i højere grad modsvarer udgiften ved en enkelt begravelse.

Bestemmelsen i stk. 2 sikrer, at begravelseshjælpen efter stk. 1 kun ydes i det omfang, afdøde ikke var i besiddelse af formue til at afholde udgiften ved begravelse, idet begravelseshjælpen nedsættes eller bortfalder i det omfang afdøde var i besiddelse af formue på over 10.000 kr.

Begravelseshjælpen til børn og unge under 18 år forbedres væsentligt med forslaget. Hjælpen til børn udgør efter de nuværende regler 1.305–3.259 kr., graderet efter barnets alder. Efter forslaget bliver hjælpen 5.000 kr. til alle børn og unge under 18 år.

For personer født før den 1. april 1957, hvor afdøde var i besiddelse af formue, der kan dække udgiften til begravelse, foreslås efter sidste punktum, at der alligevel udbetales 1.050 kr., svarende til den offentlige begravelseshjælp i 1973. Denne bestemmelse er begrundet i, at det offentlige i forbindelse med inførelsen af den offentlige sygesikring i 1973 overtog den tidligere obligatoriske og kontingentfinansi-

erede begravelsesforsikringsordning for nydende sygekassemedlemmer.

Bestemmelsen i stk. 3 indeholder en bemyndigelse til ministeren til at udfærdige regler om administration af ordningen. Der vil i henhold hertil blive udstedt regler om beregningsgrundlag, udbetaling m.m. Det vil blive fastsat, at udmåling af begravelseshjælpen sker med udgangspunkt i den skattepligtige formue, som denne fremgår af den senest godkendte årsopgørelse, med fradrag af visse aktiver og passiver, hvorom årsopgørelsens oplysninger er mindre anvendelige. Der ses herefter væk fra f.eks. indbo og afdødes forsikringer. Der ses endvidere væk fra f.eks. biler og fra afbetalingsgæld. For ægtepar vil der af skattetekniske årsager blive taget udgangspunkt i, at den afdødes formue udgør halvdelen af ægtefællernes samlede formue. Oplysningerne i den senest godkendte årsopgørelse vil normalt være op til halvandet år gamle. Det vil derfor blive fastsat, at såfremt det kan godtgøres, at der efterfølgende er sket væsentlige ændringer i afdødes formueforhold i forhold til oplysningerne i årsopgørelsen, vil der kunne tages hensyn hertil.

Baggrunden for bestemmelsen i stk. 3, sidste pkt., er, at det er fundet hensigtsmæssigt, at afdøde personer med efterlevende ægtefælle ikke mister muligheden for at modtage begravelseshjælp på grund af formue, der er bundet i egen bolig.

Det har været overvejet at opgøre formuen efter afdøde ud fra boopgørelsen. Dette er imidlertid ikke fundet hensigtsmæssigt. Boer, der skiftes ved privat eller offentligt skifte, opgøres ikke umiddelbart, og den boopgørelse, der foretages ved udlæg af boet til begravelsesomkostninger eller hvor ægtefællen hensidder i uskiftet bo, er ikke anvendelig til beregning af begravelseshjælpens størrelse.

Bestemmelsen i stk. 4 svarer til den nuværende bestemmelse i § 16, stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 5 svarer til den nuværende bestemmelse i § 16, stk. 3.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft fra den 1. januar 1992, og får virkning for dødsfald, der indtræder fra denne dato.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

»§ 16. Dør en person, der indtil dødsfaldet havde ret til ydelser efter denne lov, yder kommunalbestyrelsen en begravelseshjælp på 6.000 kr. For personer under 18 år udgør beløbet 5.000 kr. Beløbet reguleres i overensstemmelse med § 28, stk. 1.

Stk. 2. For personer på 18 år og derover ned sættes eller bortfalder begravelseshjælpen i det omfang, afdøde var i besiddelse af formue på over 10.000 kr. Formuegrænsen reguleres i overensstemmelse med § 28, stk. 1. Begravelseshjælpen til personer, der er født før den 1. april 1957, udgør dog altid mindst 1.050 kr.

Stk. 3. Sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om beregning og udbetaling af begravelseshjælp efter stk. 1-2. Det fastsættes herunder, at formue i form af fast ejendom, der tjener til familiens bolig med fradrag af gæld, som er tinglyst i ejendommen, ikke medtages i formuegrundlaget, hvor afdøde efterlader ægtefælle.

Stk. 4. Til boet efter en person, der i tiden fra den 1. januar 1954 og indtil den 1. april 1973 uafbrudt har været nydende medlem af en anerkendt sygekasse eller omfattet af begravelseshjælp, i Danske Sygekassers Udligningskasse for Begravelseshjælp, og som herigenom den 1. januar 1954 havde sikret sit bo en højere begravelseshjælp end 350 kr., ydes der ud over det i stk. 1 omhandlede beløb et tillæg svarende til det beløb, hvormed den sikrede begravelseshjælp den 1. januar 1954 oversteg 350 kr.

Stk. 5. Personer, der den 1. april 1973 var omfattet af direkte forsikring i Danske Sygekassers Udligningskasse for Begravelseshjælp, og som på dette tidspunkt ikke havde bopæl

her i landet, har ret til fripolice til begravelseshjælp efter regler, der fastsættes af sundhedsministeren. Retten til begravelseshjælp efter en sådan fripolice bortfalder, hvis der ved den pågældende persons død ydes begravelseshjælp i medfør af stk. 1-2 og stk. 4.«

§ 16. Dør en person, der indtil dødsfaldet havde ret til ydelser efter denne lov, yder kommunalbestyrelsen en begravelseshjælp på 2.050 kr. Beløbet reguleres i overensstemmelse med § 28, stk. 1. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler for begravelseshjælpens størrelse ved begravelse af et barn under 16 år.

Stk. 2. Til boet efter en person, der i tiden fra 1. januar 1954 til denne lovs ikrafttræden uafbrudt har været nydende medlem af en anerkendt sygekasse eller omfattet af begravelseshjælp i Danske Sygekassers Udligningskasse for Begravelseshjælp, og som herigenom den 1. januar 1954 havde sikret sit bo en højere begravelseshjælp end 350 kr., ydes der ud over det i stk. 1 omhandlede beløb et tillæg svarende til det beløb, hvormed den sikrede begravelseshjælp den 1. januar 1954 oversteg 350 kr.

Stk. 3. Personer, der ved lovens ikrafttræden er omfattet af direkte forsikring i Danske Sygekassers Udligningskasse for Begravelseshjælp, og som på dette tidspunkt ikke har bopæl her i landet, har ret til fripolice til begravelseshjælp efter regler, der fastsættes af indenrigsministeren. Retten til begravelseshjælp efter en sådan fripolice bortfalder, hvis der ved den pågældende persons død ydes begravelseshjælp i medfør af stk. 1-2.